

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 1, letnik XIV.

januar 2015

Vsebina

Magdalena Tovornik:	Beseda predsednice	3
Janja Ravnikar:	44. Kongres CIOFF® v Nemčiji	4
Maša Kumperger:	CIOFF® Youth Forum 2014	6
Zdravko Dušič:	Ocena našega festivala s strani češke skupine.	6
Anton Goričan:	20 let Folklornega društva Vipava ..	8
Marko Avguštin:	25 let Košutinih kolednikov	10
Anita Kotar:	Folklorna skupina Vidovo v Braziliji	11
Ivan Kuhar:	Leščečki plesali in peli v Turčiji	14
	Napoved prihajajočih dogodkov naših članic..	15
Strokovni svet:	Registrirana gostovanja naših skupin v 2014.	16
Strokovni svet:	Festivalske ocene naših skupin	16

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	Janja Ravnikar
član	Janez Florjanc
član	Božidar Fabjan

Prispevke pošiljajte na: janja.ravnikar@gmail.com

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Hmeljnik. (Gorenje Kamenje, Mirna Peč, Novo mesto).
Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske XI, 286 id.

Beseda predsednice

Decembra sta se na redni seji sestala Upravni odbor in Strokovni svet ZLTSS. Naši regijski predstavniki so poročali o dogajanjih na njihovem območju. Nekateri so imeli veliko povedati, ker so stiki s folklornimi skupinami dobri, obveščeni so o njihovih gostovanjih, nastopih. Drugi nimajo dobrega pregleda nad skupinami, sestanki na terenu niso bili uspešni, skupine jih ne obveščajo o gostovanjih in ne vabijo na nastope. Zato ponovni poziv skupinam k boljšemu sodelovanju z njihovim predstavnikom v Upravnem odboru! Naša delegatka na Kongresu CIOFF® v nemškem Bautznu, Janja Ravnikar, je podrobneje poročala o zasedanju Generalne skupščine, Kulturni konferenci, Odprtem Forumu in sklepkih, sprejetih na Sektorskem sestanku za Centralno Evropo. Predstavnica mladih Maša Kumperger nas je seznaniła s potekom Forumu mladih, ki je tudi potekal v Bautznu. Dr. Bruno Ravnikar je poročal o udeležbi naših članic na festivalih ter nas seznanił z vabili, ki so še odprta. Magdalena Tovornik sem poročala o novosti: Kolumbija je skupaj s svojim ministrstvom za kulturo prirediteljica prvega srečanja direktorjev CIOFF® festivalov z vseh petih kontinentov v začetku aprila 2015 v Bogoti. Zaželeno je, da se tega koristnega dogodka udeleži vsaj en predstavnik vsake CIOFF® nacionalne sekcije. Upravni odbor je sprejel moj predlog, da se ga udeleži en direktor slovenskih CIOFF® festivalov. ZLTSS bo krila stroške letalskega prevoza (do 1000 evrov), bivanje plača gostitelj.

Vsa poročila bomo slišali tudi na seji Zbora članov, ki bo v prvih mesecih 2015. Takrat bo tudi priložnost za vsa vprašanja in razpravo. Verjetno bodo osrednja tema gostovanja, za katera folklorne skupine vse težje zberejo finančna sredstva. Ker nekaterim skupinam vseeno uspejo tudi gostovanja v zelo oddaljene destinacije, kot so Kitajska, Mehika, Brazilija, bomo v eni od številkih Biltene objavili tudi nekaj praktičnih izkušenj pri pripravi te vrste gostovanj, zlasti potovanj. Na Zboru bomo podali bolj obširno informacijo o Folkloriadi 2016, ki bo v mehiškem Zacatecasu. Slovenija ni bila na zadnji Folkloriadi 2012 v Južni Koreji. Želimo, da bi se naša nesnovna kulturna dediščina v Mehiki dobro predstavila.

Leto 2014 se je izteklo in pred nami je novih dvanajst mesecev za načrte in odločitve, tako zasebne kot tudi skupinske – folklorne. Naj se vam uresniči prav vse. Vsem folklornim skupinam, njihovim prijateljem in sponzorjem želim veliko dobre volje in uspehov v letu 2015. Srečno!

Magdalena Tovornik, predsednica ZLTSS

44. Kongres CIOFF® v Nemčiji

44. kongres CIOFF® je bil med 21. in 26. 10. 2014 v Bautznu, domovini Lužiških Srbov. V njegovem sklopu so potekali sestanek srednjeevropskega sektorja CIOFF®, skupščina CIOFF®, kulturna konferenca in Odprti forum.

Na **sestanku srednjeevropskega sektorja** smo izvedeli precej informacij, ki so se pozneje ponovile tudi na skupščini. Predstavljeno nam je bilo finančno poročilo CIOFF® za leto 2014 in poročilo sodelovanja z Unescom. Letno poročilo mora vsaka nacionalna sekcija oddati do 30. aprila vsako leto, do 15. 7. 2014 pa je bilo treba ažurirati podatke v koledarju na intranetu, kar pa niso vsi storili. Predstavljena je bila nova strategija CIOFF®. Vsaka nacionalna sekcija mora do konca januarja 2015 dostaviti spisek članov svoje sekcije, se pravi skupin, festivalov in delovnih odborov, s kontaktnimi podatki. Pri mnogih članicah smo namreč ugotovili, da za seboj nimajo nobenega festivala niti skupine. Prejeli bomo pogoje, ki jih morajo izpolnjevati CIOFF® festivali. Vsak festival bo moral ta dokument podpisati in ga preko nacionalne sekcije posredovati CIOFF®-u. Mnogokrat v brošurah CIOFF® festivalov ni niti omembe CIOFF®-a niti njegov logo. V preteklem letu je le 43 % festivalov in 22 % gostujočih skupin poslalo zahtevano poročila. Nov organ v CIOFF®-u je Odbor za finančni razvoj, ki išče ideje, kako bi lahko v CIOFF®-u prišli do več finančnih sredstev. Želja je bolj sodelovati z arabskimi državami, ker te nimajo tolikšnih finančnih problemov. CIOFF® dela tudi na ustanovitvi afriškega sektorja. Potrdili smo predloga za srebrno značko, in sicer za Wolfganga Denke Otterbeina iz Nemčije in Branko Moškon iz Slovenije. Naslednji sektorski sestanek bo v letu 2015 v Avstriji, v Celovcu, istočasno s festivalom Alpe – Adria. V letu 2016 je predviden sektorski sestanek v Szazhalombatti na Madžarskem.

Na skupščini smo poslušali CIOFF® letno poročilo za 2013, finančno poročilo za 2013, revizijsko poročilo, poročilo sodelovanja z Unescom in sprejeli proračun za 2015. Ponovno je bila predstavljena nova CIOFF® strategija. Potrdili smo nove stalne, pridružene in dopisne člane CIOFF®, med njimi nekatere zaradi neizpolnjevanja načel odprtosti in demokratičnosti začasno za eno leto. CIOFF® ima trenutno 113 članov. Nacionalne sekcije imajo možnost same izbirati, v katerem sektorju želijo sodelovati. Potrjeni so bili trije častni člani:

Udomsak Sakmunwong s Tajske, Rolf Kaufman iz ZDA in Bernd Schäffer iz Nemčije. CIOFF® je že nekaj časa iskal pravnega svetovalca, letos je to funkcijo prevzel Argentinec Ramiro Mansutti, ki je do sedaj deloval v mladinski sekciji CIOFF®. Poročila so podali predsedniki sektorjev in komisij. Od festivalske komisije, ki ima od Bautzna dalje novega predsednika, smo izvedeli, da imamo v koledarju po celem svetu 320 festivalov; da bodo v novem koledarju s posebnim znakom označeni kulturni ambasadorji, torej tisti festivali, ki so preko CIOFF® povabili vsaj polovico gostujočih skupin; da v primeru, če festival tri leta zapored ne pošlje poročila, izgubi oznako CIOFF® festivala. Na skupščini smo prejeli informacije o naslednji Folkloriadi, ki bo v letu 2016 v mehiškem Zacatecasu. Povedano je bilo, da je CIOFF® nekoč že imel »forum direktorjev festivala«, ki je bil pred leti v Novgorodu v Rusiji, a pozneje ni bil več organiziran. Po dolgih letih bo zopet organiziran, tokrat aprila 2015 v Bogoti v Kolumbiji, kamor lahko pošljemo enega direktorja festivala, ki bo tam imel plačano bivanje. Išče se predlog, kako v letu 2015 proslaviti 45 let CIOFF®-a kot tudi ustrezni CIOFF® slogan. Naslednji CIOFF® kongres bo leta 2015 v Peruju, v mestu Arequipa, in sicer med 10. in 18. 10. 2015.

Na **Odpriem forumu** smo na predavanju predstavnice Svetovne organizacije za intelektualno lastnino poslušali o intelektualni lastnini, avtorskih pravicah in blagovnih znamkah, vse v povezavi s folklornimi festivali. Tema **kulturne konference** je bila zavest o nesnovni kulturni dediščini in vloga etničnih skupnosti, kjer so nam med drugim predstavili etnične manjšine Lužiških Srbov ter etnične skupine v Kanadi, Paragvaju in Estoniji.

V Bautznu smo razdelili 22 vabil treh naših festivalov za gostovanja v Sloveniji v letu 2015, istočasno pa smo skušali pridobiti čimveč vabil za naše skupine na tujih festivalih. Nekatera vabila še pričakujemo.

Ugotavljam, da v CIOFF® obstaja mnogo nacionalnih delegatov, ki promovirajo le svojo folklorno skupino ali festival. Nekateri nacionalne sekcije CIOFF® ne zastopajo nobenega festivala ali skupine. Nekaterih nacionalnih delegatov njihovi festivali ne upoštevajo, nekateri pa se udeležujejo kongresa bolj turistično.

Janja Ravnikar

CIOFF® Youth Forum 2014

Letošnji Forum, ki je potekal 16. – 19. 10. 2014 v Bautznu, je bil prvi Forum, ki sem se ga udeležila, odkar sem del Aktiva mladih. Forum poteka vsako drugo leto, poleg druženja, spoznavanja in pomaganja drug drugemu pa so najpomembnejši del vsakega Forum mladih seveda volitve, katere smo izpeljali tudi letos. Letošnje volitve so malce drugačne, saj smo mandat za eno leto podaljšali, da bi se prilagodili najvišjemu organu zveze CIOFF®, ki ima volitve vsako liho leto. Same volitve so potekale brez težav, zapolnili smo skoraj vsa mesta v komisijah, komitejih in posameznih sektorjih. Izvolili smo tudi novega predsednika, to je postal Antonio Mallozzi iz Italije, ter dva podpredsednika in tajnika. Sama sem zopet zasedla mesto predstavnika mladih v Srednjeevropskem sektorju. Po desetih letih dela se je od nas poslovil Ramiro Mansutti iz Argentine, ki bo sedaj začel z delom med »odraslimi« v zvezi CIOFF®. Želimo mu uspešno delo. Druga pomembna točka, o kateri smo govorili na Forumu, je evropski kamp za mlade, katerega bi želeli izpeljati v naslednjem letu v sklopu projektov za mlade, ki jih financira Evropska Unija. Podoben projekt smo želeli izpeljati že v preteklosti, vendar je bila naša vloga zaradi tehničnih težav zavržena, prepričani pa smo, da nam bo tokrat uspelo. Letos smo, kot vsako leto, izdali tudi revijo »Playing together«, ki se od vseh prejšnjih razlikuje po tem, da poleg tradicionalnih iger za otroke vsebuje tudi mite in legende ter tradicionalne obrti posameznih držav. Članek je prispevala tudi Slovenija. Naslednji Forum bo potekal v okviru Folkloriade 2016 v Zacatecasu, v Mehiki. Veselimo se vnaprejšnjega dela in vemo, da se bomo vedno bolj izpopolnjevali in vedno bolje sodelovali.

Maša Kumperger, predsednica Aktiva mladih

Ocena našega festivala s strani češke skupine

Na 3. mednarodnem otroškem folklornem festivalu Artiče & Brežice 2014, ki se odvija bienalno, so sodelovale otroške folklorne skupine Decka iz Kunovic na Češkem, KUD Mladost iz Nove Pazove v Srbiji, KUD

Sloga, Veliko Trgovišče na Hrvaškem, Kresnice iz OŠ Brežice, OFS OŠ Artiče in KUD Oton Župančič Artiče. Do izmenjave slovenske in češke otroške skupine je prišlo na pobudo OFS KUD Oton Župančič Artiče v lanskem letu. Pri dogovoru izmenjave je sodelovala Jana Kohunova, vodja odrasle folklorne skupine Svetlovan iz Bojkovic, s katero smo imeli že dve izmenjavi v okviru festivala Slofolk. Artiška otroška folklor-na skupina KUD Oton Župančič je junija 2014 sodelovala na festivalu Kunavske leto v Kunovicah, skupina Decka iz Kunovic pa je vrnila gostovanje v Artičah. Naši razpisni pogoji 3. MOFF Artiče & Brežice so bili znani in smo jih posredovali Jani Kohunovi kot tudi češki skupini, ki je bila izbrana s strani češkega festivala za izmenjavo.

Češka skupina je bila v starosti od 12 do 17, njihovi godci pa od 17 do 24 let. Pojasnili so, da je pri njih meja otroških skupin do 17 let. Nas to ni motilo, le z nastanitvijo smo imeli več težav, saj smo starejše razporedili k članom odrasle skupine. Večji problem je bil, da skupina ni predhodno sporočila, da bo prišlo v Artiče kar sedem otrok manj. To smo izvedeli šele ob razdeljevanju otrok po hišah, ko smo morali gostiteljskim družinam zmanjševati število otrok, ena družina pa je ostala celo brez gosta. Vse je bilo potem v najlepšem redu, skupina je bila kvalitetna in je izvedla svoje nastope zelo v redu. Otroci in mladinci so se lepo vključili v festivalski program in sodelovali pri vseh aktivnostih. Pri družinah so se lepo razumeli in se vsak večer organizirano družili in zabavali.

Neprijetno pa smo bili presenečeni, ko nam je njihova strokovna vodja Romana Habartova po več prošnjah prejšnji večer tik pred odhodom avtobusa zjutraj le izročila *Report Group*. Naš festival je ocenila zelo slabo, strokovni nivo festivala celo z dvojko (2). Ves čas ni bilo nobene pripombe z njihove strani, otroci in mladinci so uživali na nastanitvi pri naših članih in so postali pravi prijatelji. Nastopili so dvakrat v novem Kulturnem domu v Brežicah s profesionalnem ozvočenjem, enkrat pa zaradi obnove artiškega Prosvetnega doma v športni dvorani, kjer so tudi imeli na razpolago profesionalno ozvočenje. Vse tri dni so imeli zagotovljene ustrezne garderobe in možnosti izvedbe ne samo tonske vaje, ampak celo generalke svojih nastopov, kar se naši skupini pri njih ni dogajalo. Iz kasnejših informacij smo izvedeli, da je bil le vodji Romani Harbatovi osebno, pripotovala je s svojim soprogom, festival prenaporen, ni imela dovolj časa za počitek in razvedrilo, razočarana pa je bila tudi nad tem, da ni stanovala v hotelskem apartmaju, ampak samo v MC Hostlu Brežice!

V svojem poročilu so korektno navedli, da je bila njihova skupina pre-stara za naš festival in da to ni naša krivda. Ampak ne razumemo, da so kljub temu podali tako nizke ocene za izvedbo našega 3. MOFF Artiče & Brežice. Mnenje vodje OFS KUD Mladost Nova Pazova Gorana Krkobabiča je bilo povsem drugačno. Poznajo številne festivale in so podali same odlične ocene ter pohvale o izvedbi festivala, predvsem pa o tematskih delavnicah (likovna, pevska, plesna, kuharska in jezikovna) in družabno športnih aktivnostih. Prav tako je bila nad festivalom navdušena hrvaška skupina. Torej, naše goste imamo vključene v organizirane dejavnosti ves čas festivala.

Mi imamo majhen festival in smo nanj zelo ponosni. Ob prikazovanju in ohranjanju ljudskega izročila so nam pomembne še druge vrednote, kot so druženje med vrstniki različnih narodov, spoznavanje kulture, jezika, običajev, prehranjevalnih navad, predvsem pa navezovanje stikov in nova prijateljstva. In to bomo počeli še v bodoče!

Zdravko Dušič

20 let Folklornega društva Vipava

Vipavski skavti so poleti leta 1994 raziskovali Belo krajino in se v okviru tega srečali z gospo Judito Podgornik, ki je po rodu Vipavka. Porodila se je ideja, da bi tudi v Vipavi ustanovili društvo, ki bi odkrivalo in raziskovalo, kako so naši predniki nekoč živeli na območju Vipavske doline. Ideja je dozorevala v mladih skavtih vse do decembra, ko smo začeli urejati uradne formalnosti in pričeli z vajami ki jih je od samega začetka pa do praznovanja desetletnice društva vodila gospa Judita. Dolgih deset let se je vozila vsak vikend iz Novega mesta v Vipavo, tudi zato, ker ji je folklor v Vipavi veliko pomenila. Brez njenega požrtvovalnega dela v Vipavi folklor ne bi bilo. Neprecenljiva je njena vloga v društvu, vzgojila je mnogo dobrih plesalcev, pa tudi nekaj odličnih mentorjev.

Začetek je bil težak. Kakšnih deset parov mladih plesalcev je vadilo v Lanthierjevem dvorcu in njihova vnema je bila tako močna, da so hitro

usvojili nekaj plesov in koreografij in že v maju leta 1995 imeli prvi nastop. Prvi koncert je bil pravo doživetje. Na oder smo povabili tiste starejše Vipavce, ki so po drugi svetovni vojni nekaj let delovali kot folklorno društvo. Po nekaj letih smo ustanovili še otroško in leta 2001 starejšo plesno skupino. To so bila najbolj plodna leta na vseh nivojih delovanja. Društvo je štel preko 130 članov, imeli smo dve otroški skupini, zelo močno mladinsko in starejšo skupino, skupino muzikantov in skupino ljudskih pevk. Udeleževali smo se različnih prireditev in tekmovanj po celi Sloveniji in zamejstvu. Največji projekt je bilo enotedensko gostovanje mladinske skupine v Franciji, kjer so obiskali naše rojake.

Leto 2004, ko smo praznovali desetletnico društva, je bilo obenem brodolomno leto. Mladinska skupina se je razšla, posledično so se razšle otroške skupine in tudi gospa Judita ni zmogla več takšnih naporov. Ostala je le starejša plesna skupina, ki deluje še danes. V dvajsetletnem delovanju se je zgodilo mnogo lepih in manj lepih trenutkov. V društvu se je nekaj parov tudi poročilo. Odraslo plesno skupino, ki je bila ustanovljena leta 2001, je pričela učiti plesalka mladinske skupine Marija Čipič. Po nekaj letih je mentorstvo prevzela Silvana Bajc, za njo pa Marjana Kalc. Od leta 2011 naprej je mentor Tomaž Gantar.

Naše poslanstvo je, da raziskujemo in obujamo stare ljudske običaje v plesu in pesmi z Goriške in Tržaške, iz Istre, Notranjske, Posočja in Trente. Deset parov plesalcev je oblečenih v praznične vipavske noše iz začetka 20. stoletja, ki nam jih je sešila plesalka Boža Peljhan. Za veselo razpoloženje v skupini skrbita dva harmonikaša, violinistka, kitarist, klarinetist in basist. Imamo tudi tercet AMI, to so tri ljudske pevke iz Budanj pri Vipavi, ki so nas spremljale vrsto let na vseh prireditvah in bogatile naše nastope. Blagohotni zven ljudskih pesmi se v njihov glasbeni spomin zapisuje že od zgodnjega otroštva pa vse do zrelih let in izdale so tudi zgoščenko ter notne zapise, ki so izšli v knjigi.

V letu 2010, ko je društvo praznovalo 15 let delovanja, smo svoj tradicionalni koncert obogatili s predstavitvijo prazničnih vipavskih kostumov iz začetkov 19. stoletja. Pod strokovnim vodstvom dr. Knifica smo v treh letih uspeli obuditi kostume nekoč ponosnih Vipavcev. Vipavska noša je značilen primer kostuma izpred 200 let in kot takšna je še posebej zanimiva, saj je sodila takrat v sam vrh usklajenih oblačilnih trendov takratne Avstro-Ogrske monarhije.

Folklorno društvo Vipava je društvo, ki poleg plesov odkriva in raziskuje, kako so naši predniki živeli na področju Vipavske doline, ter ljudske običaje v besedi, pesmi in plesu oživlja in prenaša na mlade, da bi se ohranili. S tem bogatim izročilom predstavljamo Vipavsko dolino širše po naši lepi domovini in tudi v tujini.

V pomladnih dneh, ko se bo vse prebujalo v novo življenje in nas bo prevevalo veselje ob velikonočnih praznikih, vas prisrčno vabimo na velikonočni ponedeljek, 6. aprila 2015 na koncert, ki bo ob 18. uri v Domu kulture v Vipavi, Glavni trg 15, da se povesele z nami, ki praznujemo in obujamo spomine.

Anton Goričan

25 let Košutinih kolednikov

Pustni čas prinaša zelo lep običaj, ki se v naših krajih imenuje *koledovanje*. Koledovanje poznamo med Pohorjem in Bočem. Ena najstarejših koledniških skupin v tem prostoru je koledniška skupina Košuta iz Poljčan. Košutini koledniki pričnemo s koledovanjem na svečnico 2. februarja, in sicer po polnoči. Takrat se zberemo ob kresu in z glasnim zvonjenjem in trojnim obhodom okoli ognja ter pritrkavanjem naznanimo svoj prihod v vasi in začetek koledniškega časa. Koledniki vsako leto obiščemo okrog sto domačij, kjer izvedemo svoj obred, sestavljen iz plesa, oranja in koledniškega voščila. Koledniki plešemo za debelo repo in visoki lan, prinašamo vse dobro in odganjamo vse slabo. Kot posebnost naše skupine je posebni koledniški koledar, ki zajema dve koledarski leti. Začne se s pustom letošnjega leta in konča s pepelnico prihodnjega leta. Osnovni namen koledovanja je ohranjanje stare šege iz pradednine in negovanje ljudskega izročila.

Košutini koledniki folklornega društva Košuta Poljčane praznujemo 7. 2. 2015 25. obletnico delovanja, in sicer ob 17. uri v športni dvorani OŠ Poljčane. Skupaj z nami bodo nastopile še različne pustno koledniške skupine.

Marko Avguštin

Folklorna skupina Vidovo v Braziliji

23. avgusta 2014 se je 21 nadobudnih plesalcev in glasbenikov folklorne skupine Vidovo iz Šentvida pri Stični odpravilo na mednarodni folklorni festival *Festival Internacional de Folclore e Artes Tradicionais* (FIFAT) v Brazilijo na nepozabno dogodivščino. Čeprav se je po brazilskih letališčih še kako čutil nogometni duh, smo mi na polno otovorjeni z vsemi folklornimi pripomočki komaj čakali, da po trideseturnem potovanju končno prispemo v majhno, turistično mesto Pirenopolis, kjer se je odvijal festival. To mesto leži v osrčju Brazilije, 150 km zahodno od glavnega mesta Brasilia. Festival je bil kulturno zelo bogat. Predstavil je vse, od skorajda golih Indijancev z Velikonočnih otokov in Amazonije, pa do prelepo oblečenih lepotic z južnega dela celine. Gostovalo je kar štirinajst skupin, od tega osem domačih in šest tujih. Domače skupine so prihajale iz različnih delov Brazilije. Tujci so bili predvsem Južnoameričani iz Argentine, Peruja, Čila, Velikonočnih otokov – Čile, Paragvaja, Slovenci pa smo bili edini gostje iz Evrope. Paragvajska skupina je pred nekaj leti že plesala na odrih Festivala Lent.

Slovenska skupina je bila prava atrakcija festivala. Naši plesi so bili zelo drugačni od njihovih korakov salse in sambe. Parni plesi z zaljubljenimi pogledi so očarali tako mlado kot staro. Brazilski otroci so pod odrom plesali po ritmu naše polke. Najbolj pa se je občinstvo zabavalo ob *Igri s klobuki*. Navijanje, napetost, veselje ob zmagi in razočaranje ob izpadu, vsa ta čustva je publika delila z nami. In verjemite, ko vzbudite zanimanje pettisočglave množice, je nastopanje samo še užitek in zabava. Hkrati se za tako občinstvo vedno znova in znova trudiš nastop izpeljati profesionalno in na visokem kakovostnem nivoju. V primerjavi z domačini je bila edinstvena tudi naša glasba. Zvok diatonične harmonike in violine je neprimerljiv z ritmičnimi udarci bobna. Vsi so si ogledovali naše inštrumente, najbolj pa jih je fasciniral lončeni bas, kajti tudi Brazilci poznajo podobno, le precej večjo izvedbo basa. Pravo nasprotje so bila tudi oblačila. Če smo bili mi zelo oblečeni, so bili oni (večinsko) skorajda goli. Na povorkah, ki so potekale po soncu pri 35°C, smo trpeli mi, ko pa se je zvečerilo, se je situacija obrnila v naš prid. Ob čakanju na večerni nastop smo bili pri slabih 13°C zelo hvaležni za vse plasti oblačil, ki smo jih nosili. V času našega obiska je bila v Braziliji zima, to pomeni vroče dni in hladne noči. Res pa je, da je v tem delu leta tudi sušna doba, zato je bila zeleno-rjava prevladujoča barva narave. Da nismo doma, nas je opominjalo prav vse. Za dobro

jutro so nas namesto slavčkov zbudile papige, po drevesih so skakljale opice in hrano iz smetnjakov so kradli napadalni koati (neka vrsta rakuna). Nekako smo morali sobivati tudi z gigantskimi komarji in mravljami. Kdor je bil premalo vztrajen z antirepelenti, je na koncu izgledal kot dalmatinec z velikimi rdečimi pikami. Tudi rastje je popolnoma drugačno; prečudovito oblikovani cvetovi na vsakem drevesu in grmu, dvometrske božične zvezde, kaktusi vseh vrst in avenije palm.

Pirenopolis je majhno mesto, ki živi od turizma. Znani so po dobri kulinariki, zanimivi arhitekturi, organizaciji različnih festivalov, ročno izdelanih predmetih in okraskih ter po slapovih na reki Rio das Almas (reka Duš). Zato ni čudno, da sem prihaja veliko (premožnejših) Brazilcev. Festivalne skupine so bile nastanjene v najboljšem hotelu v mestu. Udobje, ki smo ga bili deležni, je preseglo vsa pričakovanja. Udobna postelja, topla voda, klima, hladilnik, viseča mreža na terasi, kopanje v bazenskem kompleksu, savne, fitness in razna športna igrišča so bili sestavni del naše nastanitve. K splošnemu navdušenju nad Brazilijo, festivalom in namestitvijo pa je pripomogla tudi hrana. Čeprav smo pričakovali, da bomo večino časa lačni, se je zgodilo ravno nasprotno. Riž na vse načine, krompir, govedina, piščanec in ribe v najrazličnejših izvedbah. Seveda tudi fižol ni manjkal in ananas, ki naj bi jedem dodal pridih prestiža. Veliko je bilo sveže zelenjave in sadja. Okus svežega ananasa, melon, lubenic, papaje in pomarančnega soka je zelo podoben kot pri nas. Sladek, poln in sočen okus ravno odtrganih banan, ki so za polovico manjše in čudne rumeno-rjave barve, pa je neprimerljiv. Neomejeno hrane nam je pripadalo trikrat dnevno.

V festivalnem programu je bilo nekaj časa namenjenega tudi turističnim ogledom. Obiskali smo glavno mesto Brasilio. To mesto so v šestdesetih letih prejšnjega stoletja postavili sredi ničesar. Do potankosti načrtovana nova prestolnica ima obliko letala, s katero so simbolično Braziliji dali nova krila, s katerimi bi vzletela iz revščine in kriminala. To jim še vedno ni uspelo, čeprav v Pirenopolisu tega nismo občutili. Imeli smo priložnost spoznati posebno pokrajino celinske Brazilije, ki ni ravno običajna destinacija iz turističnih vodičev. Odpravili smo se tudi do slapov, po katerih slovi Pirenopolis. To je približno dvajset slapov, visokih tudi do nekaj deset metrov. Mi smo se po divji poti čez drn in strn, kar čez reko (brez mostu), pripeljali do enega. Fantje so skakali s šestmetrske pečine, dekleta pa smo raje uživala v masaži pod slapom.

Na festivalih ne spoznavamo različnih kultur le preko plesov, glasbe in oblek, ampak tudi preko obnašanja, urejenosti in upoštevanja navodil. Slovenci, navajeni točnosti in reda, smo potrebovali kar nekaj časa, da smo se privadili na brazilsko umirjenost. Vse se je začelo z vsaj urno zamudo, program se je sproti spreminjal in če smo preveč spraševali, je sledil pomirjevalni: »Don't worry, man.« Povedano z drugimi besedami: čakanje, čakanje in še enkrat čakanje. Ko smo se še mi navadili brazilskega tempa, smo čakanje izkoristili za namakanje v bazenu, sončenje, ležanje v visečih mrežah ali za raziskovanje mesta in okolice.

Brazilski festival, priložnost, ki se zgodi samo enkrat v življenju! Folklorna skupina Vidovo, ki jo sestavljajo pretežno dijaki in študentje, se je lotila tako velikega projekta, kot je čezoceanski festival, in zmogla. Ponosni sami nase, smo se pa tudi, ko smo že hodili po brazilskih tleh, kar nekajkrat uščipnili in si rekli: »Ej, a veš, da smo mi v Braziliji?!« Sedaj počasi urejamo fotografije, video posnetke in spomine, da se ne bo izgubil kakšen del, hkrati pa v mislih že preračunavamo, kdaj in kam bomo odšli v bodoče. Na obraz pa se nam riše nasmeh in ravno takšno obliko je imela luna v času našega obiska Brazilije.

Anita Kotar

Leščečki plesali in peli v Turčiji

Člani Folklorne skupine Leščeček, KD Slavko Osterc Veržej, smo se 24. avgusta 2014 odpravili na 2711 km dolgo pot v Arhavi (Turčija), kjer se je odvijal že 42. Mednarodni festival kulture in umetnosti Arhavi 2014. Mladi plesalci, ki skrbno negujemo slovenske ljudske plese in pesmi, predvsem s področja Prlekije, smo se na poti do mesteca, ki leži skoraj ob meji z Gruzijo, najprej ustavili v Istanbulu. Šoferja AP Murska Sobota, ki sta ves čas skrbela za varno vožnjo po slabih bolgarskih cestah in se odlično znašla med vedno nepredvidljivimi turškimi vozniki, sta daljši postanek izkoristila za počitek, medtem ko smo potniki

raziskovali to pravljico mesto, ki povezuje Evropo in Azijo. Prvi stik s turškimi tlemi in kulturo, ki je po svoje tako drugačna, pa vendar v izhodišču tudi podobna, je napovedoval nepozabno dogodivščino.

Turki so se že v začetku izkazali za odlične gostitelje, ki so pripravljeni ugoditi vsaki želji prišlekov s skoraj pretirano pozornostjo, ki so jo kazali na vsakem koraku. To so občutile vse skupine, ki so se 26. avgusta zbrale na festivalu v Arhaviju. Poleg Slovenije so se na festivalu predstavile še skupine s Cipra, Južne Koreje, Srbije, Gruzije in seveda Turčije. Festivalsko dogajanje se je začelo nekoliko bolj turistično, z ogledom mesta in okoliških naravnih znamenitosti, prvi nastop pa je plesalce čakal na mednarodnem večeru, kjer smo se predstavili posamezni predstavniki omenjenih držav in poleg plesa in pesmi na stojnici predstavili tudi svojo tradicionalno kulinariko. Prleki smo tukaj seveda promovirali prleško tünko, domač ržen kruh, namazan z domačo zaseko in obogaten z domačim lükom – prigrizek, h kateremu se poda odlična domača kapljica okoliških vinogradov. Po nekoliko bolj sproščenem prvem večeru je naslednji dan postregel z vrhuncem festivala, nastopom na glavnem odru pred skoraj 5000 obiskovalci.

Turškemu občinstvu smo predstavili tri splete: *Kak je hlopec deklo sũka, Sem hodil k dekleti in letošnjega*, s strani JSKD z zlatim priznanjem nagrajenega *Mlad'ga fanta pod odejo*. Avtor vseh postavitev in vodja skupine je Marko Rus. Po osrednjem nastopu so sledile še predstavitve na različnih odrih, nepozabno pa bo ostalo druženje mladih z različnih koncev sveta, ki je ob takšnih dogodkih še posebej zanimivo. Dnevi so prehitro minevali, udeleženci smo poleg vseh obveznosti komaj uspeli preizkusiti slanost Črnega morja, ki nas je mamljivo vabilo v svoj objem. Z zaključno prireditvijo, kjer smo udeleženci tudi prejeli spominske plakete s strani župana mesta Arhavi, ki je glavni organizator festivala, smo se polni novih vtisov podali na dolgo pot domov.

Pot smo načrtovali tako, da smo se ponovno ustavili v Istanbulu, a nestrpno čakali prihod v domačo Prlekijo. Po vseh prijetnih dogodkih, zanimivih ljudeh in prijetnem medsebojnem druženju bomo turško avanturo še dolgo nosili v srcu in na krilih te izkušnje še naprej tako vestno ohranjali in promovirali Prlekijo, Pomurje in Slovenijo. Zato hvala organizaciji ZLTSS za trud in možnost sodelovanja na CIOFF® festivalih.

Ivan Kuhar

Napoved prihajajočih dogodkov naših članic

K. P. Š. H. D. Vuk Karadžić iz Radovljice prireja 17. 1. 2015 na Jesenicah 2. Mednarodni otroški festival folklorne pod imenom *Razigrani Tabančiči*.

AFS Ozara, KD Folklor Cerklje in Otroška folklorna skupina OŠ Davorina Jenka Cerklje bodo v letu 2015 javnosti predstavile skupni "Medgeneracijski projekt". Projekt se bo zaključil v obliki koncerta 4. aprila 2015 v Veliki dvorani Doma krajanov na Primskovem v Kranju in 18. aprila v Hramu kulture Ignacija Borštnika v Cerkljah na Gorenjskem. Zadnji termin v Cerkljah bo veljal tudi kot slavnostni koncert ob 10 letnici FS Cerklje, ki jo osem let strokovno vodi Brane Šmid.

Folklorna skupina Grof Blagaj iz Polhovega Gradca vabi na celovečerni koncert, ob njihovi 15. letnici delovanja v soboto, 11. 4. 2014 ob 19. uri, v Kulturnem domu Jakoba Trobca Polhov Gradec.

67. Letni koncert AFS France Marolt bo v soboto, 16. maja 2015, Ponovitev pa v nedeljo, 17. maja 2015. Oba koncerta bosta v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma. Sobotni ob 19.30. uri, za nedeljo ura še ni določena.

Redni 51-letni celovečerni koncert AFS Študent bo 13. 6. 2015 v Veliki dvorani SNG Maribor.

FD Kres bo obeležila 40. obletnico delovanja v soboto, 21. novembra 2015, v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu.

Registrirana gostovanja naših skupin v 2014

23. 4. – 27. 4. Val, Koper	Banja Luka	BiH
15. 5. – 20. 5. Židan parazol, Ljubljana	Funing	Kitajska
17. 6. – 23. 6. Lancova vas	Frydek-Mistek	Češka
18. 6. – 22. 6. Oton Župančič, Artiče	Kunovice	Češka
1. 7. – 5. 7. Senovo	Veles	Makedonija
4. 7. – 9. 7. Vidovo, Šentvid pri Stični	Skopje	Makedonija
2. 7. – 6. 7. Kres, Novo mesto	Kupres	BiH
8. 7. – 13. 7. Lancova vas	Lublin	Poljska
10. 7. – 14. 7. Stična	Buzau	Romunija
11. 7. – 15. 7. Dragatuš	Vršac	Srbija
12. 7. – 20. 7. Koleda, Velenje	Saintes	Francija
30. 7. – 3. 8. France Marolt, Ljubljana	Sivo, Odoorn	Nizozemska
1. 8. – 10. 8. Sveti Sava, Kranj	Büyükçekmece	Turčija
11. 8. – 16. 8. Oton Župančič, Artiče	Castiglione L.	Italija
15. 8. – 20. 8. Študent, Maribor	Gyöngy	Madžarska
22. 8. – 26. 8. Val, Piran	Pieria	Grčija
25. 8. – 31. 8. Vidovo, Šentvid pri Stični	Pirenópolis	Brazilija
26. 8. – 1. 9. Leščeček, Veržej	Arhavi	Turčija
28. 8. – 31. 8. Sava, Kranj	Brno	Češka
4. 9. – 7. 9. Celjska F. S.	Karlovy Vary	Češka
5. 9. – 7. 9. Grifon, Šempeter v S.d.	Velka Bystrice	Češka
25. 9. – 8. 10. Emona, Ljubljana	Monterrey	Mehika

Zahtevanega poročila nista poslali "Koleda", Velenje in "Sveti Sava", Kranj.

Festivalske ocene naših skupin

Vaskrsnji koncert, Banja Luka	BiH	Val, Koper	3 4 5
Dani kosidbe, Kupres	BiH	Kres	5 5 5
Frydek –Mistek	Češka	Lancova vas	3 5 5
Gyöngy	Madžarska	Študent Mrb.	5 5 5
Sivo, Odoorn	Nizozemska	France Marolt	5 5 5
Lublin	Poljska	Lancova vas	4 5 5
Büyükçekmece	Turčija	Sveti Sava	3 3 3

Prva ocena pomeni umetniško vrednost sporeda, druga disciplino skupine in tretja sodelovanje vodje skupine. Festivalska komisija CIOFF® je zaradi napak prvotne ocene popravila! Ostali festivali niso poslali ocen.

Strokovni svet